

PROTESTANTSE GEMEENTE GINNEKEN

BREDA

Beleidsplan Diaconie

2018 - 2022

Vooraf

Bij het schrijven van de eerste versie van dit beleidsplan is gebruik gemaakt van materiaal uit de Basis cursus Diaconie van het Protestants Centrum voor Toerusting en Educatie, Utrecht 2007.

Daarin is t.a.v. beleidsplannen een aantal samenstellende elementen aangegeven, o.a. :

- beschrijven van de huidige praktijk, en eventueel beoordeling daarvan
- vaststellen van witte vlekken binnen het diaconale werk en aangeven wat daarmee te doen
- maken van plannen/keuzes voor de komende periode
- opstellen van een financiële paragraaf

Bovenstaande zal in het navolgende terug te vinden moeten zijn.

Belangrijkste van het beleidsplan is het vaststellen ervan. Daaraan gaat namelijk vooraf een proces van bezinning, overleg en afweging dat de diakenen bepaalt bij doel en effect van hun diaconaal handelen.

Jaarlijkse bespreking en bijstelling (zie jaarkalender) houdt het College bij de les.

Inleiding

Barmhartigheid, gerechtigheid, wederkerigheid

Naar huidige inzichten zijn in deze drie begrippen herkomst, opdracht en activiteit van diaconie samen te vatten.

Barmhartigheid is gebaseerd op de joodse traditie van zorg, omzien naar elkaar, armenzorg in het bijzonder.

Barmhartig zijn, is bewogen zijn met wie lijden door armoede, onrecht, achterstelling, ziekte, en met wie op de vlucht zijn. Het betekent : helpen waar geen helper is.

In de liturgie wordt barmhartigheid zichtbaar in de aandacht voor de nood van de wereld, in het bijzonder in de voorbede en de offerande.

Gerechtigheid gaat terug op de daden van gerechtigheid en rechtvaardigheid, eveneens uit de joodse traditie. Er is samenhang met rechtspraak, eerlijkheid tussen (groepen)mensen en instituten

Gerechtigheid doen, is het opsporen van, het verzetten tegen, en het veranderen van verdrukking, armoede, achterstelling en menonwaardige situaties.

Er is relatie met de vraag naar machtsverhoudingen, naar oorzaken van onrecht, en met het getuigend spreken van de kerk in de samenleving.

Wederkerigheid duidt op de (vernieuwde) rol van diakenen. Niet in de eerste plaats hulp verlenen en brood en wijn uitdelen, maar gezanten zijn van de gemeente in de samenleving; daar de kerk representeren en het evangelie vertegenwoordigen in de maatschappij.

Daarbij dient er gelijkwaardigheid te zijn tussen hulpvrager en hulpgever, waarbij de ontvanger het initiatief heeft.

Bij inspanningen om tot een rechtvaardige, vreedzame en duurzame samenleving te komen, zal er sprake zijn van gelijkwaardigheid en wederkerigheid : een bondgenootschap van mensen die vanuit verschillende posities eenzelfde doel nastreven.

De Diaconie ziet het bovenstaande als uitgangspunt van haar handelen. In de rest van dit beleidsplan volgt nadere uitwerking ervan.

1. Opdracht

(Zie ook Kerkorde)

Deelname aan de eredienst:

Voor de dienst wordt me overlegd over de bestemming van de bloemengroet. Een lijstje van daarvoor in aanmerking komende gemeenteleden is aanwezig. Dit wordt opgesteld door één van de diakenen in samenspraak met de predikant en overige kerkenraadsleden, mede gevoed door berichten uit de gemeente.

In diensten van Woord en Gebed beperkt de rol van de diaken zich tot het doen van mededelingen en het inzamelen van de gaven in de eerste rondgang, voor de diaconie. De ouderling neemt de collecten aan.

In diensten van Schrift en Tafel is het de tweede diaken die collecteert en daarna achter de tafel komt. De eerste diaken en predikant bereiden intussen het Avondmaal voor, de diaken neemt ook de collecten in ontvangst. Gedrieën delen zij brood en wijn uit aan de gemeente.

(voor uitvoerige beschrijving en instructie zie Bijlage I : Richtlijnen voor nieuwe diakenen,(februari 2011)

Wanneer een bijzondere, (diaconale) collecte onder de aandacht van de gemeente moet worden gebracht, is dit een taak voor de (eerste) diaken in het onderdeel Mededelingen; hij neemt ook de andere afkondigingen voor zijn rekening.

Als het thema van de dienst daartoe aanleiding geeft, kan de diaken ook deelnemen in schriftlezing en/of voorbeden.

Een diaken is aanwezig bij huwelijks- en uitvaartdienstendiensten, als er een collecte wordt gehouden. Ditop verzoek van de koster.

In Aeneas is volgens rooster een ouderling en een diaken (of een gemeentelid dat deze functie namens de kerkenraad vervult) als ambtsdrager aanwezig bij de dienst. In Aeneas bij voorkeur telkens dezelfde persoon..

Toerusten van de gemeente:

In de ogen van de Diaconie behoort onze gemeente een diaconale gemeente te zijn. Het diaconale aspect is naar de samenleving het uithangbord van de kerk. Het kan alleen kleurrijk en opvallend zijn, als het de gemeente laat zien in naaste of wijde omgeving, dat ze ernst maakt met de bestrijding van armoede, honger, onrecht, uitbuiting, onderdrukking, uitputting, verspilling en vervuiling.

Kort samengevat : aandacht heeft voor persoonlijk en maatschappelijk welzijn, sociale vraagstukken en goed rentmeesterschap

Daarin zal de Diaconie de weg hebben te wijzen. Kernwoord daarbij is communicatie: de gemeente zal in de eerste plaats op de hoogte moeten zijn van datgene waar de Diaconie mee bezig is. Kerknieuws, website en (te verschijnen) nieuwsbrief zijn daarvoor de meest voor de hand liggende instrumenten.

Daarnaast zal de gemeente op de hoogte moeten zijn van, of zelfs geconfronteerd moeten worden met, diaconale problematiek. Mogelijk zijn hier andere werkwijzen noodzakelijk. De Diaconie zal zich daarop de komende periode beraden, en keuzes moeten maken in wat onder de aandacht wordt gebracht.

Helpen en doorverwijzen:

De oorspronkelijke, en aanvankelijk enige, taak voor diakenen was het lenigen van de nood van gemeenteleden. En nog steeds ziet de Diaconie het als haar eerste taak (groepen van) gemeenteleden bij te staan in de ruime zin van het woord. Met als principe : helpen waar geen (andere) helper is. Bijdragen aan en beschikbaar stellen van Kerkwebradio is hiervan een goed voorbeeld naast financiering van b.v. koffie-ochtenden en lunches.

Wanneer er wel andere helpers bestaan, zal het de taak van de diakenen zijn daarnaar de weg te wijzen; al was het alleen maar om, financieel gezien, aan bovengenoemde taak te kunnen toekomen.

De Diaconie ziet haar taak echter ruimer : ook (groepen van) mensen die niet tot onze kerkelijke gemeente behoren, maar wel tot onze burgerlijke, of anderszins wereldburgers zijn, moeten binnen de gezichtskring vallen. Voorbeelden zijn hier de Bredase Voedselbank, het Annahuis en de Diaconale Contactgroep Breda-Wismar-Arad.

Inzamelen, beheren en besteden van diaconale gelden

De Diaconie kent enkele vormen van inkomsten: rente en onttrekking van kapitaal, giften, opbrengst van collecten en acties.

Het kapitaal staat op een niet-risicovolle spaarrekeningen van m.n. de Stichting Kerkelijk Geldbeheer.

De opbrengst van de diaconie- collecten wordt meteen na de dienst geteld door twee personen, bij voorkeur twee diakenen, en in het collectenboek bijgeschreven. Het geld wordt door de koster in de kluis gedeponneerd, waar het op een gepast moment door een daartoe aangesteld gemeentelid of de diaken/administrateur, met tussenkomst van de koster wordt uitgethaald en aansluitend gestort op de rekening-courant.

De diaken /administrateur beheert de spaarrekening en de rekening- courant. Van de laatste verzorgt hij, zo besluit in de vergadering, betalingen aan personen of organisaties, en regelt afdracht aan landelijke instanties, e.e.a.conform de goedgekeurde begroting.

Betalingen en kapitaalsonttrekkingen die afwijken van de begroting dienen goedgekeurd te worden in de vergadering van diakenen.

Het consolideren van het vermogen voor latere generaties ziet de Diaconie niet als een doelstelling.

Het werk van de diaken / administrateur wordt eenmaal per jaar gecontroleerd door een tweetal (liefst wisselende) gemeenteleden die daarvoor door de voorzitter worden gevraagd.

2. Organisatie en activiteiten

Personeel:

Het College van Diakenen is compleet als er 7 leden zijn; en in evenwicht bij een ongeveer gelijk aantal vrouwen en mannen, als het kan van verschillende leeftijd en gevarieerde achtergrond en opvatting.

De volgende functies zijn te onderscheiden:

Voorzitter : leidt de vergaderingen, vertegenwoordigt het College naar buiten, b.v. in het Moderamen van de Kerkenraad, fungeert als eerste aanspreekpunt voor algemene diaconale zaken.

Tweede voorzitter : vervangt de voorzitter bij diens afwezigheid

Secretaris : stelt de agenda voor de vergaderingen op, eventueel in samenspraak met de voorzitter, en houdt daarbij rekening met de jaarkalender en verzorgt de correspondentie. Ook het notuleren kan tot de taak van de secretaris behoren.

Penningmeester : beheert en administreert de diaconale gelden, stelt begroting en jaarrekening op.

Deze functie kan ook praktisch uitgeoefend worden door een administrateur die niet als diaken bevestigd is; een diaken, b.v. de voorzitter, is dan formeel penningmeester. (zie ook: Functie-omschrijving Penningmeester).

Alle diakenen: leveren volgens een gezamenlijk opgesteld rooster hun bijdrage in de eredienst, en wonen de diaconie- en kerkenraadsvergaderingen bij. Zij kunnen het College vertegenwoordigen in overlegorganen zoals de Commissie van Bijstand.

In 2018 zijn er geen diakenen met een speciale taak, b.v. een milieu-diaken. In de komende periode moet worden gezien of hieraan behoefte is.

Vergaderingen:

Het College van Diakenen vergadert

- op maandag- of donderdagavonden van 20.00 tot 22.00 uur, koffie/thee vanaf 19.45 uur
- in de consistoriekamer of het Romeny-huis
- zo mogelijk één week voor de vergadering van de Kerkenraad
- 8 maal per jaar, met een frequentie van ongeveer eenmaal per 6 weken
- met een gastvrouw/gastheer van de vergadering; deze verzorgt de opening en neemt iets mee voor bij de koffie en notuleert.

Doel van de vergaderingen:

- opstellen van het dienstenrooster
- rapporteren vanuit de commissies waarin de Diaconie participeert
- het houden van “stand-van-zaken-gesprekken” met degenen die gedelegeerde taken uitvoeren
- bespreken van de overige zaken die de Diaconie betreffen

Activiteiten:

De hoeveelheid en intensiteit van de activiteiten die de Diaconie onderneemt, is afhankelijk van wat zij kan inzetten of mobiliseren. Dit blijft een factor van belang, ook bij het eventueel opzetten van nieuwe activiteiten.

Momenteel neemt De Diaconie het voortouw / is betrokken bij / financiert:

- de koffie-ochtend : 2° woensdag van de maand, 10.00 – 12.00 uur, Mariëndal, vrij toegankelijk, meest bezocht door oudere gemeenteleden. Diaconie neemt initiatief, delegeert en betaalt,
- de Kerkwebradio : gemeenteleden die niet (meer) naar de kerk kunnen komen zijn hiermee instaat de kerkdienst "live" thuis te volgen via internet. Voor wie geen internet heeft, verzorgt de Diaconie de plaatsing van ontvangstkastjes en regelt de financiën.
- het verzorgen van een kerst- en paasgroet voor gemeenteleden van 80 jaar en ouder; delegatie aan een gemeentelid / kerkenraadslid
- ondersteuning van projecten in binnen- of buitenland d.m.v. (verkoop-)acties, uitgevoerd door de werkgroep ZWO
- ondersteuning van b.v. de Voedselbank door het inzamelen van levensmiddelen,
- het (mede-)organiseren en financieren van de Kerst-, Voorjaars- en Herfstlunch, in samenwerking met degenen die de koffie-ochtenden verzorgen.

3. Beleid en financiën

De taak van materiële hulpverlening door de Diaconie is beperkt door en ingekaderd in de vele sociale voorzieningen die onze maatschappij kent.

Probleem daarbij is, dat de Diaconie, naar eigen idee, niet goed op de hoogte is van wat er in dat opzicht speelt in de eigen gemeente. Daardoor zijn er op dit gebied weinig diaconale activiteiten.

Breda-Zuid mag dan een welvarend stukje Nederland zijn, dat neemt niet weg dat er ongetwijfeld verborgen nood is. Hoe die op te sporen?

We komen nog niet veel verder dan raadplegen van predikant, ouderlingen en huisbezoekers.

Dit zal worden uitgebreid naar contact met hen die vriendschappelijk huisbezoek afleggen. Ook kunnen zij fungeren als antennes voor de diakenen.

Slechts bij uitzondering wordt door/voor individuen een beroep gedaan op de Diaconie. Het gaat dan om incidentele zaken en bijzondere omstandigheden. Het lijkt niet zinvol om strakke criteria op te stellen die zouden moeten gelden bij het beoordelen van een dergelijk verzoek: elke aanvraag is anders.

Wel is het goed een lijstje aandachtspunten te hebben die een rol spelen bij een aanvraag, van particulier of organisatie. (Bijlage 2)

Zo komt er bijna vanzelf accent op de bredere problematiek in ruimere kring: Het Annahuis (weldoordachte hulp aan dak- en thuislozen) kan rekenen op een bijdrage.

De Voedselbank Breda vormt een verhaal apart. Hier is niet alleen hulp in euro's gewenst, maar juist ook in natura. ingezameld. De bedoeling is hier met regelmaat aandacht aan te geven: tweemaal per jaar rond de Biddag en de Dankdag voor gewas en arbeid, in de vorm van een specifieke collecte of een voedselpakkettenactie.

Aan de inzameling zal ruime bekendheid worden gegeven, zodat ook van buiten de gemeente gevers worden bereikt. Een mooie en concrete gelegenheid om diaconale betrokkenheid te tonen!

Bij wijder trekken van de cirkel moet zeker de Diaconale Contactgroep Breda-Wismar-Arad worden genoemd. Deze organiseert uitwisseling met gemeenteleden van en gezamenlijke bijeenkomsten in de genoemde steden. Speciaal voor Arad vindt inzameling van goederen plaats, en is er permanente steun voor behoeftige gemeenteleden.

De Diaconie ontvangt haar **inkomsten** uit collecten en acties, giften en rente. Zo nodig wordt geld aan het vermogen onttrokken. Deze inkomsten zijn behoorlijk constant -al lopen die uit de collectes terug- maar onuitputtelijk zijn ze bepaald niet. Dat betekent voor de diakenen dat er keuzes moeten worden gemaakt uit de vele verzoeken om bijstand door zeer uiteenlopende organisaties. Bijlage twee zal ook hier zijn diensten dienen te bewijzen.

In de praktijk tekenen de volgende trends zich af:

- geen steun aan organisaties die al mogen rekenen op steun van de overheid of andere sponsors zoals b.v. de Postcodeloterij
- geen of minimale bijdrage aan organisaties waarbij (te) weinig zicht is op de concrete besteding van het geld ; zoals (helaas) Kerk in Actie
- liever steun aan kleine, overzichtelijke, kortlopende projecten die we, (b.v. via gemeenteleden), kennen, waar terugrapportage gegarandeerd is. Zo kan ook naar de gevers op de juiste wijze verantwoording worden afgelegd.

Jaarlijks stelt de penningmeester/administrateur jaarrekening en begroting op. Deze worden in de vergadering van de Diaconie besproken en vastgesteld, en in de vergadering van de Kerkenraad goedgekeurd.

4. Samenwerking en relaties

De Diaconie is gericht op samenwerken met anderen, stelt zich open op naar buiten, en is in diverse organen vertegenwoordigd :

- Kerkenraad : alle diakenen maken deel uit van de Kerkenraad en zijn daarmee ook verantwoordelijk voor de kerkelijke gemeente als geheel;
- Moderamen :de vergaderingen van het Moderamen worden bijgewoond door de voorzitter, en bij diens afwezigheid door een andere diaken;
- Classis : begin 2018 zijn taak en organisatie van de Classis "onder constructie

- Commissie van Bijstand in het Pastoraat: een diaken maakt deel uit van deze

commissie die bedoeld is om het contact tussen het ziekenhuispastoraat van het Amphiaziekenhuis, Aeneas en de wijkkerken levend te houden;

-

- **BWA** :namens de Diaconie maakt een gemeentelid deel uit van de Diaconale Contactgroep Breda – Wismar – Arad. Deze werkgroep begon in 1984 contact te leggen en uit te breiden met een Evangelisch-Lutherse gemeente in Wismar in de toenmalige DDR. Na 1989, val van De Muur, kwam uitwisseling tot stand en een gezamenlijke actie richting Arad, Roemenië, waar de Hongaars-Evangelisch Lutherse gemeente het niet best heeft. De Werkgroep bemoedigt, en ondersteunt ook materieel met o.a. kleding en voedselpakketten. Voor extra kwetsbare groepen zoals bejaarden en gehandicapte kinderen zijn er speciale hulpacties;
- **ZWO** : namens de Diaconie organiseert de Werkgroep Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking activiteiten op haar terrein. Zij verleent o.a. medewerking aan de ZWO-diensten, houdt verkoopacties, exploiteert twee keer per jaar “een filiaal van de Wereldwinkel”. Ook de Protestantse Gemeente Prinsenbeek doet daarin mee.

Regelt en bevordert het schrijven van brieven die via Amnesty International verkregen worden om wereldwijd op te komen voor gevangenen. Zorgt ook voor een kerst- en paasgroet aan gevangenen, waar ook in de wereld.

Voor de zending worden postzegels en kaarten ingezameld.
De samenwerking met ZWO-Breda is intensief;

In de komende jaren zal, meer dan voorheen, de samenwerking met Protestants Breda worden gezocht.

De Diaconie zal om te beginnen contact leggen met de diaconie van onze buurgemeente.